

ΤΡΙΛΟΓΙΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ
ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΤΟΥ 'ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ'

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ & ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
και
ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΡΟΥ (Κ.Δ.Ε.Π.Α.Π.) - ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΟΥ

2ο Διεθνές Ερευνητικό Εργαστήριο
Μεσοβυζαντινοί - Υστεροβυζαντινοί Χρόνοι,
12ος - 13ος αι.

Αίθουσα ΝΗΡΕΑΣ
ΝΑΟΥΣΑ ΠΑΡΟΥ, 24-26 Μαΐου 2013

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:
Αθανάσιος Βιώνης & Μαρία Παρανή

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Παρασκευή 24 Μαΐου

- 09:15-09:40 Εγγραφή των ομιλητών
09:40-10:00 Καλωσόρισμα από τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Κύπρου
Καθ. Κ. Χριστοφίδη και τον Δήμαρχο Πάρου κ. Χ. Βλαχογιάννη

Εισαγωγική Θεματική Ενότητα

Πρόεδρος: Μ. Παρانه

- 10:00-10:30 Αλλαγές στο τοπίο από τους Βυζαντινούς χρόνους στη Φραγκοκρατία
Έφη Αθανασοπούλου (Πανεπιστήμιο Nebraska-Lincoln, ΗΠΑ)
- 10:30-11:00 Η εικόνα των Λατίνων σε Βυζαντινά κείμενα του 12ου αι.
Σάββας Νεοκλέους (Πανεπιστήμιο Δουβλίνου, Trinity College, Ιρλανδία)
- 11:00-11:30 **Διάλειμμα**

1η Θεματική Ενότητα: πόλεις & αγροτικό τοπίο

Πρόεδρος: Ε. Αθανασοπούλου

- 11:30-12:00 Αστικά περιβάλλοντα στην ηπειρωτική Ελλάδα
James Crow (Πανεπιστήμιο Εδιμβούργου, ΗΒ)
- 12:00-12:30 Το αγροτικό τοπίο της ηπειρωτικής Ελλάδας και των νησιών του Αιγαίου
Αθανάσιος Βιώνης (Πανεπιστήμιο Κύπρου, Κύπρος)
- 12:30-14:00 **Διάλειμμα ομιλητών για φαγητό**
- 14:00-14:30 Το τοπίο της Κρήτης
Όλγα Γκράτζιου (Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ελλάδα)
- 14:30-15:00 Οι Βυζαντινές οχυρώσεις της Κύπρου (965-1185)
Charles Anthony Stewart (Πανεπιστήμιο St. Thomas, ΗΠΑ)
- 15:00-15:30 **Διάλειμμα**
- 15:30-16:00 Αστικό περιβάλλον και αγροτικό τοπίο στη Μικρά Ασία:
οι Σελτζούκοι, οι υποτελείς τους και οι γείτονές τους
Scott Redford (Πανεπιστήμιο Κοζ, Τουρκία)
- 16:00-16:30 Το αστικό και το αγροτικό τοπίο της Συροπαλαιστινιακής ακτής
Adrian Boas (Πανεπιστήμιο Χάιφας, Ισραήλ)
- 16:30-17:30 Συζήτηση
- 17:30-20:00 **Περίπατος στη Νάουσα**
- 20:00 **Δείπνο ομιλητών**

Σάββατο 25 Μαΐου

2η Θεματική Ενότητα: οικονομία και εμπόριο

Πρόεδρος: Α. Βιώνης

- 09:00-09:30 Συνέχεια και ασυνέχεια στη μεσαιωνική κεραμική της Κορίνθου (1175-1325)
Guy Sanders (Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών Αθηνών, Ελλάδα)
- 09:30-10:00 Η κοινωνικο-οικονομική και πολιτιστική διάσταση της μεσαιωνικής κεραμικής
Pamela Armstrong (Κολλέγιο Wolfson, Πανεπιστήμιο Οξφόρδης, ΗΒ)
- 10:00-10:30 Τοπική και εισηγμένη μεσαιωνική κεραμική στην Κρήτη (12ος-13ος αι.)
Αναστασία Γιαγκάκη (Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Ελλάδα)
- 10:30-11:00 **Διάλειμμα**
- 11:00-11:30 Μεσαιωνική 'κεραμική οικονομία' στην Κύπρο και στη Συροπαλαιστινιακή ακτή
Smadar Gabrieli (Εβραϊκό Πανεπιστήμιο της Ιερουσαλήμ, Ισραήλ)
- 11:30-12:00 'Κεραμική οικονομία' στη μεσαιωνική Μικρά Ασία: ακτή και ενδοχώρα
Scott Redford (Πανεπιστήμιο Κοζ, Τουρκία)
- 12:00-13:00 Συζήτηση
- 13:00-14:30 **Διάλειμμα ομιλητών για φαγητό**

3η Θεματική Ενότητα: καλλιτεχνική έκφραση

Πρόεδρος: Μ. Παρανή

- 14:30-15:00 Αρχιτεκτονική και αλληλεπιδράσεις στην Ελλάδα κατά το 13ο αι.
Heather Grossman (Πανεπιστήμιο Illinois at Chicago, ΗΠΑ)
- 15:00-15:30 Η μεταμόρφωση των εικαστικών τεχνών στα νησιά του Αιγαίου
Ιωάννα Χριστοφοράκη (Ακαδημία Αθηνών, Ελλάδα)
- 15:30-16:00 Συνέχεια και αλλαγές των καλλιτεχνικών τάσεων στην Κρήτη
Μαρία Γεωργοπούλου (Γεννάδειος Βιβλιοθήκη, Ελλάδα)
- 16:00-16:30 **Διάλειμμα**
- 16:30-17:00 Καλλιτεχνικές και ενδυματολογικές τάσεις στη Βυζαντινή και μεσαιωνική Κύπρο
Cristina Stancioiu (Κολλέγιο William & Mary, Williamsburg, ΗΠΑ)
- 17:00-17:30 Διαπολιτισμικές αλληλεπιδράσεις στην Αίγυπτο και στη Συροπαλαιστίνη
Lucy-Anne Hunt (Μητροπολιτικό Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ, ΗΒ)
- 17:30-18:00 **Διάλειμμα**
- 18:00-18:30 Η μνημειακή ζωγραφική στην Καππαδοκία
Tolga B. Uyar (UMR 8167, Orient & Méditerranée, Παρίσι, Γαλλία)
- 18:30-19:00 Πολιτισμικές αλληλεπιδράσεις στην Κιλικιακή Αρμενία
Ιωάννα Ράππη (King's College Λονδίνου, ΗΒ)
- 19:00-20:00 Συζήτηση
- 20:30 **Επίσημο δείπνο ομιλητών**

Κυριακή 26 Μαΐου

- 10:00-11:00 Σύνοψη συμπερασμάτων και συζήτηση για την έκδοση των εργασιών
Αθανάσιος Βιώνης και Μαρία Παρανή
- 11:30 Αναχώρηση για την εκδρομή των ομιλητών - γύρος της Πάρου

Συνεδρία ανακοινώσεων αφίσας:

- Εύη Μαργαρίτη, Ph.D. (μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών)*
Κωνσταντίνος Ρούσσο, υποψ. διδάκτωρ (Πανεπιστήμιο Leiden)
Χρυστάλλα Λοΐζου, MA (Πανεπιστήμιο Κύπρου)
Κατερίνα Ράγκου, μεταπτ. φοιτήτρια (Πανεπιστήμιο Κύπρου)

Μεταμορφώσεις του 'Βυζαντίου'

Οι *Μεταμορφώσεις του 'Βυζαντίου'* αποτελούν μία τριλογία διεθνών ερευνητικών εργαστηρίων του Τμήματος Ιστορίας & Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Σκοπός των επιστημονικών αυτών συναντήσεων είναι η εξέταση των μεταβατικών περιόδων του Βυζαντίου και η διερεύνηση θεμάτων που σχετίζονται με τις 'μεταλλαγές' που σημειώνονται στον τομέα του υλικού πολιτισμού, της κοινωνίας, της οικονομίας και της τέχνης μετά το τέλος της Ύστερης Αρχαιότητας. Ως μεταβατικές ορίζονται οι εξής περίοδοι: (α) ο πρώτος Βυζαντινός Μεσαίωνας, 7ος-8ος αι., (β) οι Μεσοβυζαντινοί - Ύστεροβυζαντινοί χρόνοι, 12ος-13ος, (γ) η Ύστεροβυζαντινή - πρώιμη Οθωμανική περίοδος, τέλη 14ου-15ος αι.

2ο Ερευνητικό Εργαστήρι

Το 2ο κατά σειρά Ερευνητικό Εργαστήρι της τριλογίας σκοπό έχει τη διερεύνηση των κοινωνικο-οικονομικών και καλλιτεχνικών μεταμορφώσεων που πραγματοποιήθηκαν από τις τελευταίες δεκαετίες του 12ου αιώνα έως και τα μέσα περίπου του 13ου.

Οι τρεις θεματικές ενότητες του 2ου Ερευνητικού Εργαστηρίου θα ρίξουν φως σε πτυχές των αλλαγών αυτών και στις διαδικασίες που οδήγησαν σε μια νέα πολιτική και πολιτισμική κατάσταση στα νησιά του Αιγαίου και στην ηπειρωτική Ελλάδα, στην Κρήτη και στην Κύπρο, στη Μικρά Ασία και στη Συροπαλαιστινιακή ακτή:

- (α) πόλεις και αγροτικό τοπίο,
- (β) οικονομία και εμπόριο,
- (γ) καλλιτεχνική έκφραση.